

VIBORG
KOMMUNE

Tillæg 2 til
§ 12 Miljøgodkendelse
af
malkekvægbedrift
på
Tinghøjvej 46
Vammen
8830 Tjele

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse	1
Datablad 2	
1 Samlede vilkår for Tinghøjvej 46	3
2 Resumé og samlet vurdering	7
2.1 Ansøgning om miljøgodkendelse	7
2.2 Afgørelse	7
2.3 Ikke teknisk resumé	8
2.4 Offentlighed	9
2.5 Beskrivelse af husdyrbruget	9
2.6 Meddelelsespligt – anlæg, ejerforhold	9
2.7 Gyldighed	9
2.8 Retsbeskyttelse	9
3 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	11
3.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.	11
3.2 Placering i landskabet	12
4 Staldanlæg, Husdyrhold og drift	14
4.1 Husdyrhold og staldindretning	14
4.2 Ventilation	18
4.3 Fodring	18
4.4 Energi- og vandforbrug	19
4.5 Spildevand, herunder regnvand	22
4.6 Affald	23
4.7 Råvarer og hjælpestoffer	24
4.8 Driftsforstyrrelser eller uheld	24
5 Gødningsproduktion og -håndtering	26
5.1 Gødningstyper og -mængder	26
5.2 Anden organisk gødning	27
6 Forurening og gener fra anlægget	29
6.1 Ammoniakpåvirkning af naturen	29
6.2 Lugt	30
6.3 Fluer og skadedyr	31
6.4 Transport	32
6.5 Støj fra anlægget og maskiner	34
Bedste tilgængelige teknik (BAT)	36
7 Samlet konklusion	37
8 Godkendelsens gyldighed, klagevejledning og underretning	38
8.1 Godkendelsens gyldighed	38
8.2 Klagevejledning og søgsmål	38
8.3 Underretning om godkendelsen	39

DATABLAD

Titel: Tillæg 2 til § 12 Miljøgodkendelse af kvægbedrift på Tingshøjvej 46, Vammen, 8830 Tjele

Dato for godkendelse: 19. september 2017
Ansøgningsnummer: 97872

Bedriftens navn: Tingshøjgård
Adresse: Tingshøjvej 46, Vammen, 8830 Tjele
Bedrifts ejer og ansøger: Christian Børgesen, Tingshøjvej 46, Vammen, 8830 Tjele

CVR nr./P nr.: 37642207/1021402229.

Ejendomsnummer: 217380
CHR nr.: 41642

Til ejendommen hører følgende matrikler:

Ejerlav	Matrikelnummer
Torup, Vammen	2c
Vammen By, Vammen	46b
Vammen By, Vammen	5bp
Torup, Vammen	2e
Vammen By, Vammen	4v
Vammen By, Vammen	1c
Vammen By, Vammen	4b
Vammen By, Vammen	1b
Vammen By, Vammen	10n
Vammen By, Vammen	11g

Konsulent: Christian Bach Knudsen
Asmildklostervej 11
8800 Viborg
Tlf.: 20873134, Email: Cbk@lmo.dk

Miljøgodkendelsen er udarbejdet af:
Viborg Kommune
Byggeri og miljø
Prinsens Alle 5, 8800 Viborg
Telefon 8787 8787
byggeriogmiljoe@viborg.dk
www.viborg.dk

Jette Godskesen
Agronom

1 SAMLEDE VILKÅR FOR TINGHØJVEJ 46

Generelle forhold

1. *Ejendommen skal indrettes og drives i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet med de ændringer, der fremgår af tillæg 2 til miljøgodkendelsens vilkår.*
2. *Tillæg 2 til godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Tinghøjvej 46, 8830 Tjele, CVR 37642207*
3. *Tillæg 2 til miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 6 år efter tillæggets meddelelse.*
4. *Den der er ansvarlig for driften skal underrette kommunen, når landbruget foretager følgende:*
 - *Ejerskifte af virksomhed.*
 - *Hel eller delvis udskiftning af driftsherre*
 - *Indstilling af driften for en længere periode, men dog mindre end 3 år.*
5. *Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen og tillæg 1 & 2 til miljøgodkendelse på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.*

Husdyrhold og staldindretning

6. *Bedriften tillades drevet med en årsproduktion med tung race på 265 malkekøer, årsdyr, 180 kvier, årsdyr (6 - 27 mdr.) samt 52 småkalve, årsdyr, 0 – 6 mdr., samt 130 prod. tyrekalve (40-100 kg) på. I alt svarende til 479,74 DE.*
7. *I stald 1,2,4 og kvieafsnittet i stald 3 skal spaltearealerne skrubes hver 4. time*
8. *Dimensionering mv. af udsprinklingsanlægget skal følge anvisningerne i Landbrugets Byggeblade, Udenomsfaciliteter nr. 103.09-05.*
9. *I forbindelse med afholdelse af de regelmæssige tilsyn skal opgørelser fra CHR, ydelseskontrollen eller lign. for hele den animalske produktion på bedriften, dækkende de sidste 3 års produktion, være til rådighed for tilsynsmyndigheden.*
10. *I dybstrølesstalde skal der strøs halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer at dybstrølesmatten altid er tør i overfladen.*

Ventilation

11. *Mekaniske ventilatorer skal løbende og minimum 1 gang om året vedligeholdes og renholdes efter leverandørens anvisninger således, at støv og lugtgener begrænses mest muligt og således, at systemerne altid kører energimæssigt optimalt. Rengøring og vedligeholdelse skal noteres i en driftsjournal.*
12. *De mekaniske ventilatorer skal være temperaturstyret. Anlægget skal mindst én gang årligt efterses af en sagkyndig i anlægstypen. Nødvendige reparationer og justeringer skal foretages.*

Energi- og vandforbrug

13. Ejendommen skal minimum en gang om året føre journal over forbrug af el og andre relevante ressourcer. Kopi af journalen skal gemmes i 8 år.
14. Mælkekøleanlæg skal kontrolleres og vedligeholdes efter producentens anvisning eller minimum en gang om året af en kølemontør, så det altid kører energimæssigt optimalt. Registrering af eftersynene skal kunne fremvises ved tilsyn på ejendommen.

Spildevand, herunder regnvand

15. Al vask af maskiner og redskaber, skal foregå på en støbt, fast plads, hvor bortledning af spildevandet sker til en opsamlingsbeholder.
16. Vaskepladsen skal etableres som beskrevet i Byggeblad 103.11-03 "Vaskeplads til landbrugsmaskiner".

Affald

17. Bedriftens olie- og kemikalieaffald skal til enhver tid opbevares i tæt emballage, afskærmet mod nedbør og uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal ske således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den største benyttede beholder.

Råvarer og hjælpestoffer

18. Olier og kemikalier skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne skal være beregnet til formålet og skal være tydelig mærket med angivelse af indhold. Oplag må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak. Oplagspladsen skal være afskærmet mod nedbør og indrettes eventuelt med fald, fordybning eller opkant så en mængde, mindst svarende til indholdet af den største beholder, tilbageholdes ved spild eller lækage.
19. Tankning skal til enhver tid ske under opsyn på en plads med fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Driftsforstyrrelser eller uheld

20. Pumpning af gylle, spildevand mm skal ske under opsyn.
21. Der er udarbejdet en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand ol.

Gødningstyper og -mængder

22. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder på husdyrbruget.

23. Påfyldning af gyllevogne o.l. skal enten foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning, eller med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.
24. Beholdere til husdyrgødning skal mindst en gang om året tømmes helt, og der skal ske inspektion med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og evt. tiltag skal noteres i logbogen.

Lugt

25. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt.
26. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan for reduktion af generne, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.
27. Omrøring samt pumpning fra gyllebeholderne må ikke finde sted på lørdage samt søn- og helligdage. Omrøring er dog tilladt i forbindelse med reetablering af flydelag.

Fluer og skadedyr

28. Der skal løbende foretages en effektiv bekæmpelse og forebyggende foranstaltninger mod skadedyrsangreb og fluegener m.v. efter retningslinjerne fra AU Institut for Agroøkologi

Transport

29. **Transport til og fra ejendommen og gyllebeholderen skal altid tilrettelægges således, at der tages størst muligt hensyn til omgivelserne med hensyn til minimering af lugt-, støj- og støvgener mv.**

Støj fra anlægget og maskiner

30. Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel må i intet punkt - målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korregerede lydniveauer i dB(A).

	Kl.	Referencetidsrum	dB(A)
Mandag - fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	8 timer	55
Lørdag	14-18	8 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	2 timer	45
Alle dage	22-07	1 timer	40
Maksimalværdi	22-07	-	55

31. Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden bestemme, at virksomheden skal dokumentere, at grænseværdierne for støj er overholdt, dog højest 1 gang årligt. Dokumentation skal sendes til tilsynsmyndighe-

den sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som ”Miljømåling – ekstern støj” af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling og beregning efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen.

Støv fra anlæg og maskiner

32. Opbevaring og håndtering af virksomhedens foder/råvarer, bygningers og siloers konstruktion samt virksomhedens drift i øvrigt må ikke give anledning til støvgener uden for ejendommens areal, som tilsynsmyndigheden vurderer til at være væsentlige.

Lys

33. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

34. Bedriften skal, i forbindelse med de regelmæssige tilsyn, på forlangende kunne redegøre for, hvad der er indført af renere teknologi siden sidst, samt i hvilket omfang der er sket substitution af råvarer og hjælpestoffer til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.

Husdyrbrugets ophør

35. Ved ophør af dyreholdet skal stalde, gyllekanaler, fodersilo mm. tømmes og rengøres.
36. Ved ophør skal gylletankene på Tinghøjvej 46 sløjfes og fjernes.

Egenkontrol og dokumentation

37. Bedriften skal, i forbindelse med de regelmæssige tilsyn, på forlangende kunne redegøre for, hvad der er indført af renere teknologi siden sidst, samt i hvilket omfang der er sket substitution af råvarer og hjælpestoffer til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.
38. Dokumentation i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, forpagtningsaftaler m.v. skal opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.

2 RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

2.1 ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

Produktionen på Tinghøjvej 46, 8830 Tjele fik i maj 2010 en § 12 miljøgodkendelse. Efterfølgende i juni 2010, blev der udarbejdet tillæg 1 til denne miljøgodkendelse. Dette tillæg omhandlede en ændring af fosforindholdet i foderet.

Christian Børgesen har indsendt ansøgning om at udvide malkekvægproduktionen på ejendommen Tinghøjvej 46, 8830 Tjele fra 389,06 dyreenheder til 479,74 dyreenheder. Dyreholdet vil efter udvidelsen være sammensat af 265 malkekøer, 180 kvier og 52 småkalve (0 – 6 mdr.) og 130 prod. tyrekalve op til 100 kg.

Det eksisterende maskinhus ansøges ændret til kostald i forbindelse med denne ansøgning. Udvidelsen sker hovedsageligt i eksisterende bygningsmasse.

I dette tillæg til miljøgodkendelse er der udelukkende medtaget de afsnit, hvor der forekommer eller kan forekomme ændringer i forhold til § 12 miljøgodkendelsen meddelt i maj 2010. Alle de vilkår der er gældende for mælkeproduktionen på Tinghøjvej 46, 8830 Tjele er indsat i afsnit 1 Samlede vilkår. Nye vilkår udløst af dette tillæg er markeret med **fed** skrift.

Ansøgningen nr. 97872 om miljøgodkendelse er indsendt til Viborg Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem, første gang den 17. maj 2017.

2.2 AFGØRELSE

Viborg Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte udvidelse af malkekvægproduktionen på Tinghøjvej 46, 8830 Tjele i henhold til de gældende regler. Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til § 12 stk. 3 i Lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrloven), jf. Lov om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love, Lov nr. 204 af 28. februar 2017 og i henhold til Bekendtgørelse nr. 211 af 28. februar 2017 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse og eventuelle andre nødvendige tilladelser. I øvrigt gøres opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om eventuel tilladelse, godkendelse, dispensation eller lignende efter anden lovgivning og for andre bestemmelser som f.eks. Museumslovens bestemmelser vedrørende fund af fortidsminder i forbindelse med jordarbejde.

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk redegørelse, kommunens bemærkninger og vurdering af udvidelsen vedrørende dens miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet og naboer. Formålene med at fastsætte konkrete vilkår for husdyrbrugets drift og indretning er at sikre, at husdyrbruget drives og indrettes i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og miljøredegørelsen, at kravet om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager overholdes, at yderligere miljøkrav fastsat på grundlag af kommunalbestyrelsens vurdering af ansøgningsmaterialet overholdes, samt at nedsætte risikoen for at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen.

Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger. Miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af, at de til enhver tid gældende miljøregler overholdes, herunder reglerne i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. samt de nedenstående supplerende vilkår.

2.3 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Produktion

Christian Børgesen ansøger om tilladelse til at udvide sin kvægproduktion fra 389,06 DE til 479,74 DE.

Placering

Størstedelen af bedriftens anlæg ligger indenfor beskyttelseslinjen for 2 gravhøje. Der bygges ikke nyt, men kalvehytter placeres på nuværende ensilageplads. Der er givet dispensation til placering af kalvehytter på ensilageplads i henhold til Naturbeskyttelsesloven.

Lugt

Lugteneberegninger viser, at alle geneafstande er overholdt. Nærmeste nabo uden landbrugspligt, Tinghøjvej 29, ligger ca. 54 meter fra nærmeste staldhjørne.

Transporter til og fra ejendommen

Øget transport fra gården vil primært være i forbindelse med håndtering af en øget gyllemængde. I alt forventes der fremover ca. 76 transporter yderligere i forhold til nudrift.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Natura 2000-området H30 beliggende ca. 1,2 km nord for anlægget. Her findes også de mest ammoniakfølsomme kategori 1 naturområder. Sødal skov ligger nordvest for ejendommen, og indeholder sandsynligvis delpartier, der kan kategoriseres som værende ammoniakfølsomme, og dermed kategori 3 naturtype. Alle grænseværdier for ammoniakdeposition er overholdt.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som acceptable.

BAT

Der er beregnet en vejledende grænseværdi for ammoniaktab ved anvendelse af bedst tilgængelige værdi på 3.574 kg N og det faktiske ammoniaktab er beregnet til 3.661 kg N/år. Der er således en overskridelse af det vejledende BAT niveau på 87 kg. Vurderingen er, at det ikke er proportionelt, at indsætte yderligere staldteknologi for at nå eller ligge under det vejledende BAT niveau.

Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer.

For at sikre at udvidelsen og den fremtidige drift er forenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, er der fastsat specielle vilkår. Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

2.4 OFFENTLIGHED

Naboer til Tinghøjvej 46 blev orienteret om ansøgningen den 29. marts 2017 med en frist på 3 uger til at indsende bemærkninger. Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen fra naboerne.

2.5 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Godkendelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Tinghøjvej 46, 8830 Tjele. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktionen med CVR nr. 37642207 og P-nr. 1021402229.

Christian Børgesen Tinghøjvej 46, 8830 Tjele ønsker at udvide den nuværende kvægbedrift fra 389,89 DE til 479,74 DE. I forbindelse med udvidelsen af dyreholdet, ønskes et eksisterende maskinhus ændret til kostald, samtidig placeres kalvehytter på eksisterende ensilageplads

2.6 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, EJERFORHOLD

I henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug må der ikke foretages ændringer, hverken bygnings- eller driftsmæssigt, før ændringen/udvidelsen er godkendt af Viborg Kommune.

2.7 GYLDIGHED

Tillægget til miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt det ikke er udnyttet inden 6 år jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 47.

2.8 RETSBESKYTTELSE

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Kommunen kan dog i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år, jf. § 40, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

GENERELLE VILKÅR.

På baggrund af ovenstående fastsættes følgende generelle vilkår:

- 1. Ejendommen skal indrettes og drives i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet med de ændringer, der fremgår af tillæg 2 til miljøgodkendelsens vilkår.***
- 2. Tillæg 2 til godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Tinghøjvej 46, 8830 Tjele, CVR 37642207***
- 3. Tillæg 2 til miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 6 år efter tillæggets meddelelse.***
- 4. Den der er ansvarlig for driften skal underrette kommunen, når landbruget foretager følgende:***
 - Ejerskifte af virksomhed.***
 - Hel eller delvis udskiftning af driftsherre***
 - Indstilling af driften for en længere periode, men dog mindre end 3 år.***

- 5. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen og tillæg til miljøgodkendelse på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.**

3 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.1 BYGGE- OG BESKYTTELSESLINIER, FREDNINGER MV.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Husdyrbruget er placeret i landzone med 54 m til nærmeste nabo uden landbrugspligt, Tinghøjvej 29. Nærmeste byzone, Rødding, der også indeholder nærmeste samlede bebyggelse, ligger ca. 2.000 m sydvest for anlægget.

Eksisterende og planlagte anlægsdele overholder de generelle afstandskrav nævnt i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, § 8:

- Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25 m
- Almene vandforsyningsanlæg	50 m
- Vandløb (herunder dræn) og søer	15 m
- Offentlig vej og privat fællesvej	15 m
- Levnedsmiddelvirkksomhed	25 m
- Beboelse på samme ejendom	15 m
- Naboskel	30 m

Der ligger flere fredede gravhøje omkring ejendommen og 2 fredede gravhøje på ejendommens matrikel. Fortidsmindebeskyttelseslinjerne fra 4 gravhøje berører hele eller dele af anlægget med undtagelse af en enkelt gyllebeholder nord for anlægget.

Anlægget er ligeledes beliggende indenfor skovbyggelinjen for Sødal Skov nordvest for ejendommen.

Husdyrbrugets eksisterende og projekterede anlæg ligger udenfor fredninger, strand-, klit-, sø- og å-beskyttelseslinjer samt kirkebyggelinjer.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at afstandskrav til vandforsyning, vej og mv. i henhold til § 8 i Husdyrgodkendelsesloven er overholdt.

Den ansøgte placering af kalvehytterne ligger inden for 100 meter beskyttelseslinjen om to beskyttede gravhøje og kræver derfor dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 18, stk. 1. Ansøgers begrundelse for den ansøgte placering indenfor beskyttelseslinjen er bl.a., at ikke er andre anvendelige placeringsmuligheder på ejendommen, og behandles således i afsnit 3.2 *Placering i landskabet*.

Anlægget ligger indenfor skovbyggelinjen for Sødal Skov. Indenfor skovbyggelinjen må der ikke opføres bygninger, campingvogne og lignende indenfor en afstand af 300 m fra skove. Dette gælder dog ikke driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugs- og fiskerierhvervene. Viborg Kommune vurderer, at byggeriet på Tinghøjvej 46 ikke kræver dispensation i forhold til skovbyggelinjen udpeget omkring Sødal Skov, da det vurderes, at det ansøgte er nødvendig for jordbrugserhvervet.

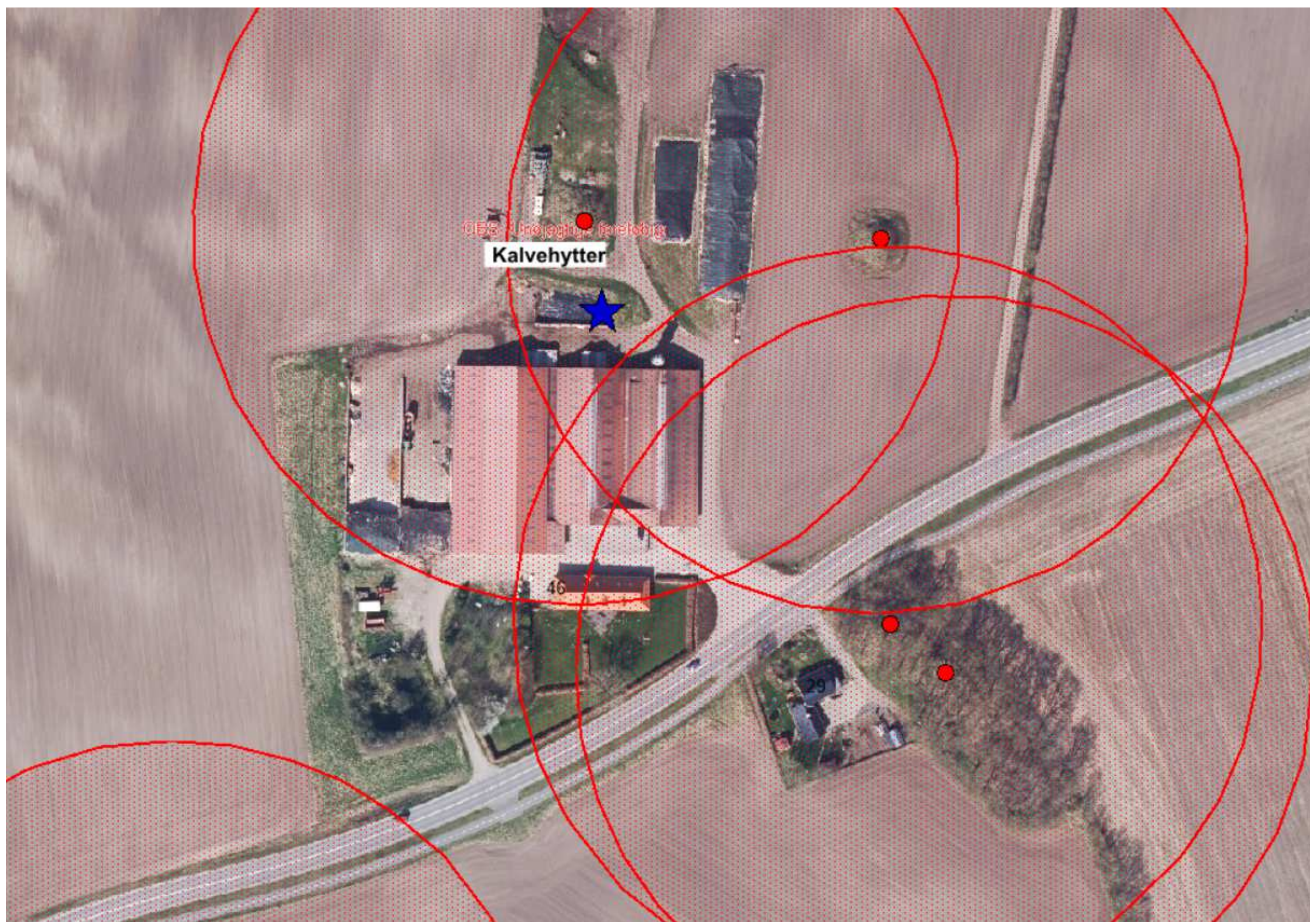
Kommunen vurderer, at alle øvrige bygge- og beskyttelseslinjer, er overholdt og det dermed ikke er nødvendigt at stille vilkår i forbindelse med bygge- og beskyttelseslinjer.

3.2 PLACERING I LANDSKABET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ejendommen er beliggende mellem Rødning og Tjele Langsø. Ejendommens bygninger ligger midt i højgruppen Tinghøje, således at flere gravhøjes beskyttelseslinjer dækker bygningsparcellen, se figur 1.

Figur 1 Gravhøje med beskyttelseslinier.

Placering af de ansøgte kalvehytter indenfor beskyttelseslinierne til to gravhøje kræver en dispensation.

Området hvor anlægget er placeret er i Kommuneplanen 2017 - 2029 udpeget som et værdifuldt landbrugsområde og udpeget som et område til store husdyrbrug. Området hvor de to gyllebeholdere samt nuværende ensilagestakke ligger, er udpeget som et bevaringsværdigt landskab.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune har d. 6. juli 2017 givet Christian Børgensen dispensation til opstilling af kalvehytter indenfor beskyttelseslinjen. Dispensation er meddelt efter *Naturbeskyttelseslovens* § 65, idet der dispenseres fra *Naturbeskyttelseslovens* § 18 (beskyttelseslinje om fortidsminder).

Dispensationen er givet under forudsætning af at kalvehytterne opstilles som ansøgt. Det er ligeledes en forudsætning, at kalvehytterne opstilles på terræn uden fastgørelse med stolper i jorden, fundament e.l. jordarbejde. Det er en vigtig forudsætning, da Viborg Museum i 2009 har vurderet, at der er betydelig risiko for forekomst af ukendte fortidsminder i jorden under bl.a. det areal, hvor kalvehytterne opstilles.

Kommunen vurderer, at opstilling af kalvehytter på den ansøgte plads, ikke ændrer væsentligt på oplevelsen af landskabet.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår for drift og egenkontrol:

4 STALDANLÆG, HUSDYRHOLD OG DRIFT

4.1 HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Dyrehold og staldtype for ansøgt drift	Staldaf snit nr.	vægt-/alders- grænser	Nudrift	Ansøgt drift			
			DE	Antal årsdyr/ produkti on	Stiplad ser	Græsning, udenfor (U) udbringningsareal	DE
Malkeko , Sengestald med spalter (kanal)	<i>Stald 1</i>	-	171,53	122	-	-	171,53
Kvie , Sengestald m/spaltegulv (kanal)	<i>Stald 2</i>	6-27 mdr.	23,81	50	-	-	23,81
Malkeko , Sengestald med spalter (kanal)	<i>Stald 2</i>	-	123,73	88	-	-	123,73
Småkalv , Dybstrøelse (hele arealet)	<i>Stald 3</i>	0-6 mdr.	14,05	52			0
Kvie , Sengestald m/spaltegulv (kanal)	<i>Stald 3</i>	6-27 mdr.	54,76	115	-		54,76
Tyrekalv , Dybstrøelse (hele arealet)	<i>Stald 3</i>	40-60 kg	1,18	90			0
Tyrekalv , Dybstrøelse (hele arealet)	<i>Stald 5</i>	40-100 kg	0	130	65	-	5,10
Småkalv , Dybstrøelse (hele arealet)	<i>Stald 5</i>	0-6 mdr.	0	52	-	-	14,05
Malkeko , sengestald med spalter (kanal)	<i>Stald 4</i>		0	40			56,24
Malkeko , sengestald med dybstrøelse	<i>Stald 4</i>		0	15			21,09
Kvie , Sengestald m/spaltegulv (kanal)	<i>Stald 4</i>	25 – 27 mdr.	0	15			9,43
Dyreenheder i alt	-	-	389,06	-	-	-	479,74

I forbindelse med udvidelsen på Tinghøjvej 46 foretages en ombygning af eksisterende maskinhus, hvor der etableres sengestald med spaltegulv (stald 4). Der foretages ingen ændringer på Stald 1, Stald 2 og Stald 3.

Alle dyr er af tung malkekvægsrace.

Staldene ses på figur 2

Stald 1 er bygget i 1997, stalden er nyere og fungerer optimalt. Det forventes ikke at denne skal renoveres de næste 15-20 år.

Stald 2 er bygget i 1966, stalden er renoveret i 1997 til spaltegulv, og igen i 2008 hvor bl.a. loftet er fjernet for at give mere lys og rum i stalden.

Stald 3 er bygget i 1989, kalveafsnittet blev renoveret i 2003, og kvieafsnittet er indrettet med sengestald og spaltegulv.

Stald 4 er i dag et maskinhus som skal ombygges til sengestald med spalter.

Stald 5 den eksisterende ensilageplads skal fremadrettet indeholde kalvehytter og dybstrøelseshytter til tyrekalve.

Alle stalde er indrettet med naturlig ventilation. Stald 1, Stald 2, kvieafsnittet i Stald 3 og Stald 4 er, i ansøgt drift, indrettet med spaltearealer. Skrabe anlæg rengør spaltearealerne hver anden time.

Vand fra ensilagepladser ønskes udsprinklet på egnede arealer.

BAT

Der er beregnet en vejledende grænseværdi for ammoniaktab ved anvendelse af bedst tilgængelige værdi på 3.574 kg N og det faktiske ammoniaktab er beregnet til 3.661 kg N/år. Der er således en overkridelse af det vejledende BAT niveau på 87 kg.

Ifølge de vejledende emissionsgrænseværdier for BAT er de samlede produktionsomkostninger 20-22.000 pr. årsko. Ved 265 årskøer er de samlede produktionsomkostninger $21.000 \cdot 265 = 5.565.000$ hvormed 1% udgør 55.650 kr. Dvs. teknologiernes årlige driftsomkostninger må ikke overskride dette omkostningsniveau.

Fast drænedede gulve

Ifølge den økonomiske oversigt for fast drænedede gulve er den estimerede årlige omkostninger ved etablering af fast drænedede gulve fast til 104.439 kr. ved 250 DE. Dvs. en overskridelse på 48.789 kr. for de årlige driftsomkostninger.

Svovlsyrebehandling af gylle (forventet 50 % ammoniakreduktion)

Som det ses i bilaget for "økonomiske forudsætninger for svovlsyrebehandling af kvæggylle" i tabel 6 er den forventede meromkostninger et svovlsyreanlæg ved 250 DE på 83.271 kr. hvor N-værdien er fratrukket. Dvs. en overskridelse på 27.261 kr. for de årlige driftsomkostninger

Fast overdækning

Som det ses i tabel 4 med overskriften "skøn over økonomiske konsekvenser af teltoverdækning, kvæggylle" i teknologibladet for fast overdækning af gyllebeholder er det ikke proportionalt at lave fast overdækning på en gyllebeholder med kvæggylle uafhængigt af besætningsstørrelsen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det eksisterende dyrehold på Tinghøjvej 46 udgøres af en kvægbesætning på 389,06 DE. Der ansøges om en udvidelse på 90,68 DE op til 479,74 DE. Beregningen er foretaget jf. bekendtgørelse nr. 374 af 19. april 2017 om erhvervsmæssig dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Variationer i dyreholdets størrelse og sammensætning vil forekomme indenfor året og mellem årene. En produktion af ovennævnte størrelse kan ved sygdomme, produktionsomlægninger som følge af ændrede kontraktvilkår eller lignende være afhængig af muligheden for tilpasninger.

Kvægbesætningen kan tilpasses i beskedent omfang under forudsætning af, at ændringen ikke giver anledning til øget forurening (f.eks. mere lugt, mere fosfor m.m.), samt at antal dyreenheder forbliver det samme. Ændringen skal forinden meddeles til Viborg Kommune.

Skrabning på spaltearealerne i stald 1, stald 2, stald 4 samt kvieafsnittet i stald 3 er i ansøgningen anført som virkemiddel til reduktion af det samlede anlægs ammoniakfordampning. Med skrabning hver 4. time reduceres ammoniakfordampningen med 25 % hver for de pågældende anlæg i forhold til referencestaldsystemet, hvilket der er stillet vilkår til.

Der er beregnet en vejledende grænseværdi for ammoniaktab ved anvendelse af bedst tilgængelige værdi på 3.574 kg N og det faktiske ammoniaktab er beregnet til 3.661 kg N/år. Det vejledende BAT niveau er således ikke overholdt. Viborg Kommune vurderer, at det ikke er proportionalt, at indfører yderligere staldteknologi for at overholde det vejledende BAT-niveau.

Det vurderes, at gødningshåndtering i staldene m.v. er tilfredsstillende, såfremt denne til enhver tid følger bestemmelserne i lovgivningen og de tiltag der er beskrevet i denne godkendelse. Det ansøgte udsprinklingsanlæg skal følge anvisningerne i Landbrugets Byggeblade, Udenomsfaciliteter nr. 103.09-05.

På den baggrund vil der ikke blive stillet skærpende vilkår for staldindretning og drift ud over de stillede.

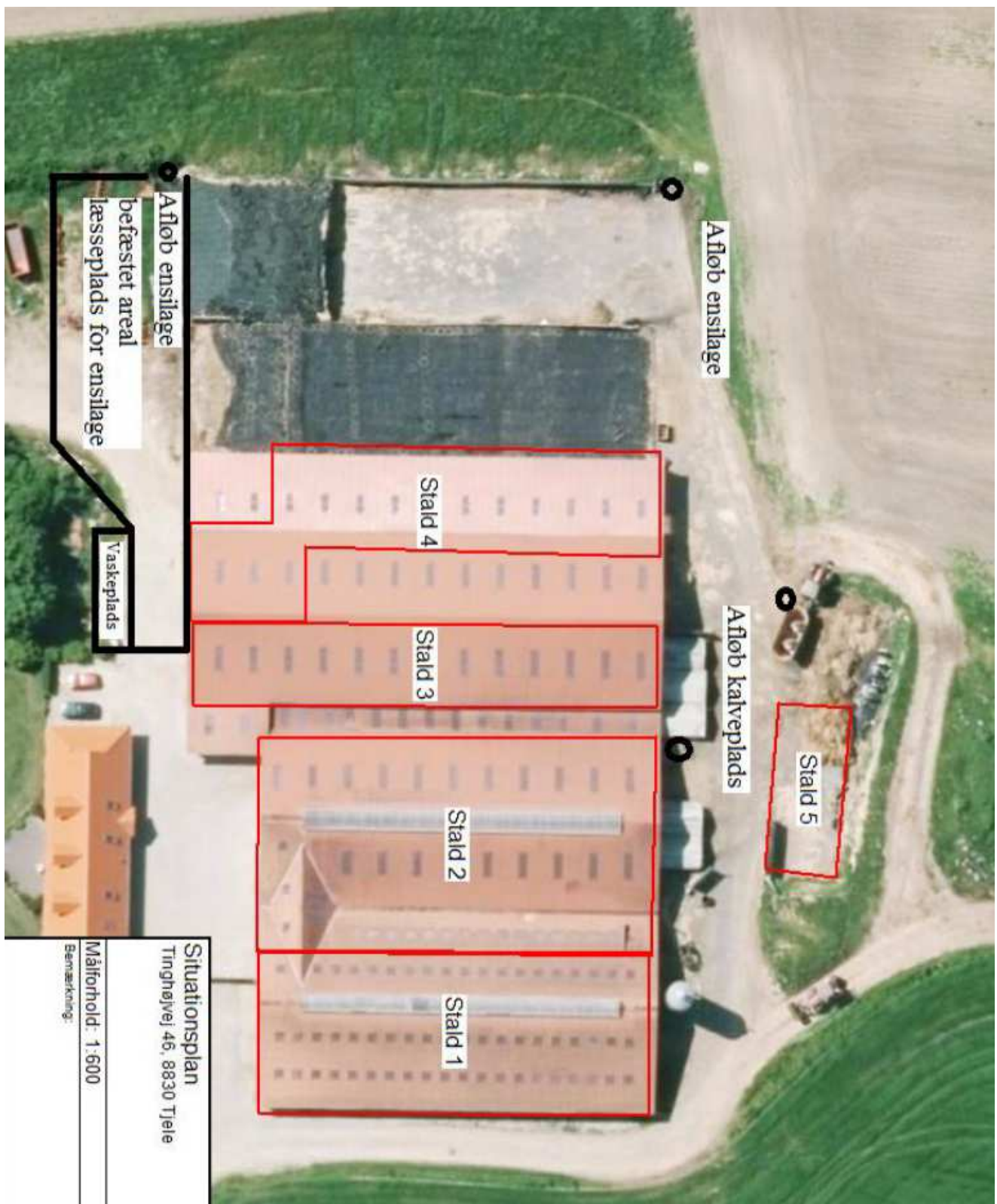
VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- 6. *Bedriften tillades drevet med en årsproduktion med tung race på 265 malkekøer, årsdyr, 180 kvier, årsdyr (6 - 27 mdr.) samt 52 småkalve, årsdyr, 0 – 6 mdr., samt 130 prod. tyrekalve (40-100 kg) på i alt svarende til 479,74 DE.***
- 7. *I stald 1,2,4 og kvieafsnittet i stald 3 skal spaltearealerne skrubes hver 4. time***
- 8. *Dimensionering mv. af udsprinklingsanlægget skal følge anvisningerne i Landbrugets Byggeblade, Udenomsfaciliteter nr. 103.09-05.***
- 9. *I forbindelse med afholdelse af de regelmæssige tilsyn skal opgørelser fra CHR, ydelseskontrollen eller lign. for hele den animalske produktion på bedriften, dækkende de sidste 3 års produktion, være til rådighed for tilsynsmyndigheden.***

10. I dybstrøelsesstalde skal der strøs halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

Figur 2 situationsplan

4.2 VENTILATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Alle staldene er med naturlig ventilation uden tekniske installationer til ventilationen. Naturlig ventilation er med til at sikre et stort luftskifte, hvilket betyder at staldgulvene primært er forholdsvis tørre, og det store luftskifte betyder ligeledes en lavere koncentration af ammoniak og lugt.

Der er 2 stk. vandrette blæsere i Stald 1, der benyttes til ventilering i varme sommerperioder.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

BAT for ventilation i kvægstalde er at reducere energiforbruget ved at anvendelse naturlig ventilation, hvor dette er muligt. Det vurderes, at det med det valgte system med naturligt ventilation lever op til kravet om BAT.

Det mekaniske ventilationsanlæg skal til stadighed (minimum 1 gang om året) rengøres og vedligeholdes, så det fungerer optimalt. Der stilles vilkår vedr. dette med henblik på, at ventilatorerne til stadighed arbejder energimæssigt optimalt og således, at ventilatorerne ikke støjer unødigt i forhold til omgivelserne. Ventilationssystemerne på ejendommen forventes herved ikke at kunne give anledning til gener for de omkringboende. Rengøring og vedligeholdes skal noteres i driftsjournalen.

BAT for ventilation i kvægstalde er at reducere energiforbruget *ved at gøre alt det følgende:*

- for mekanisk ventilerede stalde: optimering af udformningen af ventilationssystemet i hver stald for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren.
- for mekanisk ventilerede stalde: undgåelse af modstand i ventilationssystemer gennem hyppigt eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans i forhold til BAT ventilation med lavt energiforbrug, eksempelvis frekvensstyret ventilation.

Det vurderes, at der med det valgte system med frekvens og temperaturstyret ventilatorer samt løbende rengøring og vedligeholdelse lever op til kravet om BAT.

Viborg Kommune vurderer, med de stillede vilkår, at ventilationssystemet ikke i sig selv vil give anledning til gener for de omkringboende, og at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår i forhold til ventilationssystemet.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

11. *Mekaniske ventilatorer skal løbende og minimum 1 gang om året vedligeholdes og renholdes efter leverandørens anvisninger således, at støv og lugtgener begrænses mest muligt og således, at systemerne altid kører energimæssigt optimalt. Rengøring og vedligeholdelse skal noteres i en driftsjournal.*
12. *De mekaniske ventilatorer skal være temperaturstyret. Anlægget skal mindst én gang årligt efterses af en sagkyndig i anlægstypen. Nødvendige reparationer og justeringer skal foretages.*

4.3 FODRING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På ejendommen opbevares grovfoder, i ansøgt drift, dels i eksisterende plansilo og dels i foderladen. I plansiloerne kan der opbevares ca. 4.500 m³ ensilage.

Kraftfoder opbevares dels i kraftfodersilo på nordsiden af Stald 1, og dels i foderladen.

Der fodres med foderoptimerede foderblandinger, hvor tildeling af N og P begrænses mest muligt. Derfor tages der analyser af grovfoder, og der udarbejdes foderplaner, der i den forbindelse optimeres så tildelingen af N og P begrænses mest muligt. Der er derfor ikke regnet med særlige fodringsmæssige tiltag til reduktion af f.eks. ammoniakfordampning eller lignende. Management på bedriften stiler mod et minimum af spild af foderrester.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Høj foderudnyttelse giver lavere produktionsomkostninger. Dette giver sammen med en potentiel mindre miljøbelastning et godt incitament til løbende at sikre bedst mulig foderudnyttelse i produktionen. Det er desuden forureningsforebyggende og BAT at gennemføre effektiv fodring til reduktion af udskillelsen af kvælstof og fosfor, ved at sikre, at foderets indhold af næringsstoffer modsvarer dyrenes behov, og at næringsstofferne er let optagelige.

Det fremgår af ansøgningen, at foderet jævnlige optimeret på baggrund af nyeste viden indenfor kvægfodring.

Opbevaringen af ensilage i plansiloer, sker på fast bund og fald mod afløb. Risikoen for forurening som følge af ensilagespild og utilsigtet saftafgivelse er således minimeret.

Selvom der ikke er fastlagt et specifikt BAT-krav for fodring af kvæg, vurderer Viborg Kommune, at bedriften med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT i henhold til fodring. Dette begrundes med, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder er taget de nødvendige tiltag for at begrænse påvirkning af omgivelserne, herunder at mindske udskillelse af næringsstoffer (N og P) i gødning.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår for drift og egenkontrol:

4.4 ENERGI- OG VANDFORBRUG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Forbrug af vand

Efter udvidelsen skønnes vandforbruget at udgøre ca. 9.000 m³ årligt. Heri er der medregnet drikkevand, vaskevand fra malkeanlæg og maskiner samt privat vandforbrug. Dette vil være en forøgelse på ca. 1.400 m³ årligt i forhold til nudrift. Forøgelsen skyldes primært ændringen i dyreholdet. Drikkevandsforsyningen sker fra egen boring. Der er ingen vandmåler ved boringen, så værdier er skøn, beregnet ud fra normværdier.

Vandbesparende foranstaltninger

Der er opsat drikkekar, der efterses jævnlige. Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnlige med henblik på at undgå spild. Der er ikke synlige vandløb. Ved vask af malkerobotter anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med højtryksrenser med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrenser er vandbesparende.

Forbrug af energi

Ansøger er opmærksom på, at virksomhedens energikrævende installationer og materiel holdes opdateret ved jævnlig opmærksomhed og relevante eftersyn, så der er fokus på forbruget. Der er i ansøgningen oplyst følgende om bedriftens energiforbrug:

Årligt forbrug	Nudrift	Ansøgt drift
Elforbrug, beregnet fra normtal	300.000 kWh/år	380.000 kWh/år
Dieselolie	61.280 L/år	63.000 L /år
Egenproduktion af energi	-	Varmegenvinding fra mælkekøler og jordvarmeanlæg.

Energibesparende foranstaltninger

Malkeanlæg:

Der udføres eftersyn af malkeanlæg, der sikrer, at anlægget arbejder energimæssigt forsvarligt. Ansøger har etableret varmegenvinding fra mælkekøler suppleret med jordvarme til opvarmning af drikkevand til dyrene og opvarmning af stuehus. Det bemærkes, at der ved mælkekøling anvendes isvand og ikke HCFC kølemiddel.

Ventilation:

Alle stalde er naturligt ventilerede, og der er derfor ikke energiforbrug til ventilation. Dog forekommer 2 stk. vandrette blæsere i eksisterende Stald 1 til ventilering i de varme sommermåneder. Ansøger vil efterse og renholde ventilatorerne for at sikre, at modstanden og derved energiforbruget er mindst mulig.

Transport:

Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås. Ansøger har fokus på at minimere antal transporter. Logistikken mellem foderopbevaring, blandeanlæg og stalde er indrettet, så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget på ejendommen.

Belysning:

Der er energibesparende dagslysstyring i staldene. Der anvendes lavenergi pærer og -lysstofrør.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Selvom der ikke er lavet et specifikt BAT-notat inden for kvægdrift, så er det Viborg Kommunes opfattelse, at mange af elementerne i BAT-notat (BREF-dokument) for svine- og fjerkræbrug er universelle indenfor landbrugsområdet og derfor kan overføres til kvægdrift, herunder opmærksomheden på energiforbrug og management på ejendommen. Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, er BAT således anvendelse af højtryksrenser samt delvis lavenergibelysning.

For at leve op til kravene om BAT skal der løbende være opmærksomhed på energiforbrug og management på ejendommen. Generelt bør virksomheden registrere forbrug af el, vand og andre ressourcer og være opmærksom på muligheden for besparelse. Der stilles derfor vilkår om løbende registrering af ressourceforbruget med henblik på, at der løbende er fokus på at reducere forbruget.

Mælkekøleanlæg er interessant i forhold til energi besparelser, da køleanlæg i gennemsnit bruger 15 % af det totale energiforbrug hos en mælkeproducent, og mulige driftsbesparelserne er ofte betydelige. Der stilles derfor vilkår om at anlægget kontrolleres en gang om året af et autoriseret kølefirma således at mælkekøling og drift af rørværket foregår på den mest energirigtige måde.

Kommunen vurderer, at energi- og vandforbruget er på et fornuftigt niveau i forhold til bedriftens produktion. Det vurderes endvidere, at der i forbindelse med planlægningen og renoveringen af staldanlægget er taget tilstrækkelige hensyn til begrænsning af energi- og vandforbrug.

Viborg Kommune vurderer, at driften med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT i henhold til forbrug af vand og energi beskrevet i EU-kommissionens reference dokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ fra juli 2003.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- 13. Ejendommen skal minimum en gang om året føre journal over forbrug af el og andre relevante ressourcer. Kopi af journalen skal gemmes i 8 år.*
- 14. Mælkekøleanlæg skal kontrolleres og vedligeholdes efter producentens anvisning eller minimum en gang om året af en kølemontør, så det altid kører energimæssigt optimalt. Registrering af eftersynene skal kunne fremvises ved tilsyn på ejendommen.*

4.5 SPILDEVAND, HERUNDER REGNVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Spildevand for bedriften vil efter ændringen udgøre følgende omtrentlige mængder årligt:

	Mængde nudrift	Mængde ansøgt
Rengøringsvand / Drikkevandsspild	630 m ³	930 m ³
Sanitært spildevand fra beboelse	170 m ³	170 m ³
I alt	800 m ³	1.100 m ³

Spildevandafledning

Fremover forventes, at der årligt tilledes ca. 930 m³ spildevand fra rengøring og drikkevandsspild til gyllebeholdere.

Regnvand fra ensilagepladser ledes til separat opsamlingsbeholder og pumpes herfra til udspredning på permanent græsareal.

Regnvand fra kalveplads ledes til gyllebeholder

Tagvand ledes til dels til omfangsdræn, der afvander til dam sydvest for ejendommen, dels til faskiner.

Sanitært spildevand fra stuehuset løber i godkendt trikstank og nedsives.

Påfyldning af sprøjtemiddel og udvendig/indvendig vask af sprøjteudstyr foregår i dag på bevokset areal i marken. Påfyldning og udvendig vask af sprøjteudstyr sker på nordsiden af staldbygningerne. Ved vask pumpes vand fra opsamlingsbrønden til gylletank. Det er hensigten, at vaskevandet skal føres til opsamlingsbeholderen for regnvand fra ensilagepladser og udsprinkles.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer jf. afsnit 4.1 om *Gødningstyper og -mængder*, at kapaciteten i gyllebeholderen er tilstrækkelig til at rumme de givne mængder spildevand, herunder regnvand, i ansøgt drift.

Ligeledes vurderer kommunen, at den samlede håndtering af spildevand, herunder regnvand, sker på forsvarlig vis. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning.

Det er hensigten, at føre vaskevandet fra vaskepladsen til opsamlingsbeholder til senere udsprinkling på bevoksede arealer. Dette accepteres, så længe der ikke vaskes i et større omfang, f.eks. at der ikke vaskes maskiner og redskaber i et omfang af maskinstationslignende karakter.

Der stilles vilkår om, at vaskepladsen til rengøring af landbrugsmaskiner skal etableres som beskrevet i Byggeblad 103.11-03 Vaskeplads til landbrugsmaskiner.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift:

15. Al vask af maskiner og redskaber, skal foregå på en støbt, fast plads, hvor bortledning af spildevandet sker til en opsamlingsbeholder.
16. Vaskepladsen skal etableres som beskrevet i Byggeblad 103.11-03 "Vaskeplads til landbrugsmaskiner".

4.6 AFFALD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der foreligger følgende oplysninger om affaldsmængder efter udvidelse:

Fast affald:

	Mængde nudrift	Mængde ansøgt	Opbevaringssted	Bortskaffelse
Forbrændingseget affald	-	-	container	Til forbrændingsanlæg, (REVAS)
Landbrugsfolie	-	-	-	Til genanvendelse (REVAS)
Jern	-	-	-	Til skrothandler

Olie- og kemikalieaffald:

	Mængde nudrift	Mængde ansøgt	Opbevaring	Bortskaffelse
Olieaffald (EAK 130205/130206)	200 L	200 L	Spildolie opbevares i tromle i værksted, hvor der er fast gulv uden gulvafløb.	Bortskaffes til modtagestation for farligt affald til genanvendelse.
Kemikalieaffald (EAK 020108)	-	-	Pesticidsrester opbevares i aflåst skab i bygning, hvor der er fast gulv uden afløb	Eventuelle rester bortskaffes til modtagestation for farligt affald
Medicinsk affald/ Klinisk affald (EAK 1800)	-	-	-	Bortskaffes via dyrlæge

Affaldet opbevares i overensstemmelse med reglerne i affaldsregulativet, der sikrer at affaldet ikke forurener jord og grundvand. Affaldet bliver løbende afleveret til godkendte modtagere.

Døde dyr

Døde dyr (EAK 020102) opbevares under kadaverkappe på plads ved den nordlige gavl af Stald 2, jf. situationsplan figur 2. Døde dyr afhentes af destruktionsanstalt (DAKA) indenfor 1-2 dage.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen. Derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen efter de gældende regler, samt bortskaffe affaldet i overensstemmelse med kommunes affaldsregulativ. Håndtering af døde dyr skal leve op til gældende krav pt. Bekendtgørelse om opbevaring af døde produktionsdyr, nr. 558 af 1. juni 2011.

Kommunen vurderer, med de stillede vilkår, at der ikke vil være problemer med hensyn til affaldsbortskaffelsen fra virksomheden.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

17. Bedriftens olie- og kemikalieaffald skal til enhver tid opbevares i tæt emballage, afskærmet mod nedbør og uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal ske således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den største benyttede beholder.

4.7 RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Dieselolie opbevares i godkendt tank på 2.500 L fra 1987 (der bliver sløjfet i år) iflg. BBR findes der en tank 1997 og en tank fra 2006 på 1600 liter, der er placeret på fast gulv uden afløb i maskinhus. Tankene efterses periodevis. Tankene er hævet over gulvet på ben og er forsynet med overfyldningsalarm. Tankene er desuden placeret, hvor der er minimal risiko for påkørsel. Tankning fra olieretank sker på fast bund. Motorolie opbevares i tromler på fast gulv i maskinhus/værksted.

Desinfektionsmidler og rengøringsmidler opbevares i servicerummet, hvor der er afløb til gyllesystemet.

Sprøjtemidler opbevares frostfrit i aflåst skab i rum uden gulvafløb.

I ansøgt drift sker påfyldning af sprøjte på det projekterede befæstede areal ved køresiloerne, med afløb til samlebrønd. Sprøjtingen foretages af personer med sprøjtebevis eller -certifikat. Midlerne håndteres efter forskrifterne og der bruges relevant beskyttelsesudstyr som f.eks. maske, handsker og dragt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der stilles vilkår om, at håndtering af olie, spildolie, brændstof skal foregå på en måde, således at der ikke opstår risiko for forurening af jord og grundvand eller undergrund. Viborg Kommune vurderer, at der med de stillede vilkår og ovenstående beskrevne drift er minimal risiko for forurening med olie fra råstofftankene.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift:

18. Olier og kemikalier skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne skal være beregnet til formålet og skal være tydelig mærket med angivelse af indhold. Oplag må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak. Oplagspladsen skal være afskærmet mod nedbør og indrettes eventuelt med fald, fordybning eller opkant så en mængde, mindst svarende til indholdet af den største beholder, tilbageholdes ved spild eller lækage.
19. Tankning skal til enhver tid ske under opsyn på en plads med fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

4.8 DRIFTSFORSTYRRELSELER ELLER UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Anlæg og tekniske installationer rengøres, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad, at det sikrer korrekt brug og effekt.

For at minimere risikoen for uheld, udføres opgaver, der kan give anledning hertil, under opsyn. Al pumpning og omlastning af gylle foretages af maskinstation og vil foregå med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker automatisk tømning af pumperøret. Omlastning foregår altid under opsyn. Der vurderes således ikke at være risiko for større forureningsuheld som følge af utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.v. Gylletankene indgår desuden og vil fortsat indgå i den lovpligtige 10 års beholderkontrol.

Såfremt der alligevel skulle ske uheld, kontaktes beredskabet straks på tlf. 112, og der iværksættes forureningsbegrænsende foranstaltninger i form af inddæmning, oppumpning m.v. Endvidere vil Viborg kommune, Teknik og Miljø straks blive underrettet på tlf. 87 87 87 87.

Inden udnyttelse af produktionstilladelsen udarbejdes en beredskabsplan. Beredskabsplanen skal være kendt af gårdens ansatte mm. og andre, der har deres daglige gang på bedriften. For at alle skal kunne få adgang til planen, skal den være let tilgængelig og synlig.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Største risiko for uheld vurderes at kunne ske i forbindelse med opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning, dieselolie og sprøjtemidler.

Udover at være BAT, så er det Viborg Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld både med hensyn til små hændelser som oliespild og store som f.eks. brand, hærverk o.l.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift:

20. Pumpning af gylle, spildevand mm skal ske under opsyn.

21. Der er udarbejdet en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand ol.

5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING

5.1 GØDNINGSTYPER OG -MÆNGDER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ifølge de indsendte kapacitetsberegninger produceres der årligt ca. 8.688 tons gylle på Tingshøjvej 46.

Opbevaringskapaciteten fremgår af nedenstående tabel.

Opbevaringsanlæg	Etableringsår	Kapacitet (m ³)
Gyllebeholder, udenfor beskyttelseslinje	2003	1600
Ny gyllebeholder	2010	3500
Eksisterende og nye gyllekanaler		862
Lejet gyllebeholder, Tingshøjvej 26		700
I alt		6.662

Den eksisterende gyllebeholder på Tingshøjvej 46 har naturligt flydelag. Der er fokus på, at flydelaget lever op til kravene, og der føres logbog. Der lejes en gyllebeholder på 700 m³ på Tingshøjvej 26, der har naturligt flydelag. Der er opbevaringskapacitet til 9,2 mdr. (inklusive opbevaringskapaciteten på Tingshøjvej 26)

Al pumpning og omlastning af gylle foretages af maskinstation. Det foregår med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, hvorved mængden af spild er ubetydeligt. Gyllen udbringes ikke på frossen jord på skrående arealer ned mod evt. vandløb.

Gyllen opbevares i gyllebeholder, der er godkendt i henhold til 10 års beholderkontrol.

Dybstrøelsesproduktionen fra staldanlægget udgør ca. 477 tons, hvoraf 35 % opbevares som lager i markstakke. Dybstrøelse udbringes i størst mulige omfang på arealer tæt på ejendommen for at minimere transporten.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

For at sikre at gyllen udbringes så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimalt næringsstofoptag og størst vækst, er der stillet krav om tilstrækkelig opbevaringskapacitet. Det er vurderet, at der er sikret tilstrækkelig opbevaringskapacitet, såfremt der på selve ejendommen er minimum 9 måneders opbevaringskapacitet. Opbevaringskapaciteten efter udvidelsen rækker til 9,2 måneder, så husdyrgødningsbekendtgørelsens krav er derfor opfyldt på ejendommen.

Viborg Kommune vurderer, at der kan etableres kompoststakke indenfor fortidsmindebeskyttelseslinjen. Dette kan gøres, da kompoststakke uden bund anses som landbrugsmæssig drift, og derfor, er undtaget af forbuddet mod ændringer indenfor fortidsmindebeskyttelseslinjen.

Vær opmærksom på, at kompoststakke højst må være placeret på samme sted i 12 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før kompost igen må placeres på samme sted. I tilfælde af etablering af en kompoststak, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder, skal tidspunkt og placeringen noteres på et kortbilag. Kortbilaget skal opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.

Til forbedring af den generelle miljøpræstation for et intensivt husdyrbrug, er det BAT at planlægge gødning af markerne korrekt. For at sikre dette skal der, i forbindelse med udarbejdelsen af mark- og gødningsplanen, laves et lagerregnskab for den efterfølgende planperiode, der dokumenterer, at der er opbevaringskapacitet frem til 1. april. Dette er for at sikre, at beholderne ikke er fyldte den 1. februar med fare for overløb, hvis udbringning forhindres pga. af vejret og lignende, samt at man bedre har mulighed for at disponere udspretningsstidspunktet i forhold til afgrødens behov.

For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles der krav om, at al håndtering af gylle foregår under opsyn, samt at håndteringen foregår på en sådan måde, at evt. gener begrænses. F.eks. at der først sker omrøring af gyllebeholderen, kort tid før beholderen skal tømmes, f.eks. ved udspretning.

Det vurderes, at gyllevogne med egen sugepumpe og tilbageløb vil medføre tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke sker spild af husdyrgødning.

Selvom der ikke er lavet et specifikt BAT-notat inden for kvægdrift, så er det Viborg Kommunes opfattelse, at mange af elementerne i BAT-notat (BREF-dokument) for svine- og fjerkræbrug er universelle indenfor landbrugsområdet og derfor kan overføres til kvægdrift. Ved overholdelse af husdyrgødningsbekendtgørelsen efterleves de fleste BAT krav vedrørende lagring af flydende husdyrgødning, det er endvidere BAT at dække gyllebeholderne ved enten at bruge et fast låg, tag eller en teltstruktur, eller et flydelag, såsom snittet halm, naturlig udtørringsskorpe, lærred, folie, tørv, ekspanderet ler (LECA) eller ekspanderet polystyren (EPS).

Viborg Kommune vurderer, at bedriften med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT i henhold til opbevaring af husdyrgødning beskrevet i EU-kommissionens reference dokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- 22. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder på husdyrbruget.*
- 23. Påfyldning af gyllevogne o.l. skal enten foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning, eller med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.*
- 24. Beholdere til husdyrgødning skal mindst en gang om året tømmes helt, og der skal ske inspektion med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og evt. tiltag skal noteres i logbogen.*

5.2 ANDEN ORGANISK GØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der modtages ikke anden organisk gødning, f.eks. spildevandsslam, kartoffelfrugtsaft e.l. på bedriften.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Indholdet af kvælstof og fosfor i anden organisk gødning, f.eks. spildevandsslam og kartoffelfrugtsaft indgår i beregningerne i IT-ansøgningssystemet. Såfremt der ønskes tilladelse til udspretning af anden

organisk gødning, skal der ske anmeldelse til Tilsynsmyndigheden, som vurderer om der er behov for at stille yderligere vilkår.

6 FORURENING OG GENER FRA ANLÆGGET

6.1 AMMONIAKPÅVIRKNING AF NATUREN

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Udvidelsen medfører en samlet ammoniakemission fra anlægget på ca. 3661 kg N/år. Dette giver en meremission, i forhold til nudrift, på ca. 122 kg N/år. Beregninger i fiktivt skema nr. 96261 viser, at meremissionen set i forhold til perioden før 2009 er på 1.165 kg N /år.

Da der er tale om en udvidelse af et husdyrbrug over 75 DE, stilles der et generelt krav om 30 % reduktion af ammoniakemissionen i forhold til normen for bedste staldsystem 2005/06.

Med den ansøgte løsning overholdes kravet om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager, og der reduceres med 353 kg N/år udover det, der er nødvendigt for at opfylde kravet.

De ammoniakfølsomme naturtyper opdeles i tre kategorier 1, 2 og 3 og er afhængig af dels naturtypen, størrelse og beliggenheden. Kategori 1 naturtyperne er alle beliggende i habitatområderne og er beskyttet af de strengeste ammoniakkrav. Kategori 2 naturtyperne er beliggende uden for habitatområderne og er større sammenhængende naturarealer. Kategori 3 naturtyperne er øvrige ammoniakfølsomme naturtyper som ikke er omfattet af Kategori 1 og 2. Øvrige naturtyper er ikke omfattet af sammen beskyttelse da de opfattes som mere ammoniakrobuste, dog gælder der for disse naturtyper at udvidelsen/ændringen ikke må bevirke tilstandsændringer.

Kategori 1 og 2 er beskyttet af et total-depositionskrav dvs. depositionen fra hele bedriften modsat Kategori 3 naturtyper som er beskyttet af et mer-depositionskrav.

Nærmeste Natura 2000-område er H30 - Lovns Bredning, der er beliggende ca. 1.200 meter nord for anlægget. Denne del af H30 er orienteret omkring Rødsø, der en del af Skals Å-systemet. I habitatområdet tættest på anlægget er der foretaget flere Devano registreringer (kategori 1 naturtyper) Ca. 2.200 m øst for anlægget ligger H33 - Tjele Langsø samt F16 - Tjele Langsø. H33 og F16 er orienteret omkring Tjele Langsø, der ligeledes er en del af Skals Å-systemet.

Nærmeste ammoniakfølsomme naturområde er et kategori 3 overdrev beliggende ca. 700 m syd for anlægget. Sødal skov ligger 400 meter vest, nordvest for Tinghøjvej 46, dele af skoven kan sandsynligvis kategoriseret som værende ammoniakfølsom, og dermed en kategori 3 naturtype.

Indenfor en radius af 700-1.200 m fra anlægget på Tinghøjvej 46 ligger der 9 mindre søer, der er beskyttet af *Naturbeskyttelseslovens* § 3.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det, i *Husdyrgodkendelsesloven*, fastsatte generelle beskyttelsesniveau vedrørende ammoniakdeposition er tilgodeset, og Viborg Kommune vurderer, at kvælstofbelastningen på naturområder, med de benyttede tiltag og vilkår, bringes ned på så lavt et niveau, at det ikke vil være muligt at påvise en negativ påvirkning af de forskellige naturområder.

Det vurderes, at påvirkningen fra husdyrbruget på nærmeste Kategori 1 og 2 natur bliver som en bidragsyder til baggrundsbelastningen af luftens ammoniakbidrag, da områderne ligger relativt langt væk fra anlægget. Total-ammoniakdepositionen er i disse områder beregnet til hhv, 0,1 kg N/ha pr. år og 0,0 kg N/ha pr. år.

Total-ammoniakbelastningen i det nærmeste kategori 3 naturområde er beregnet til 0,1 Kg N/ha/år. Dette område er et overdrev med ene (*Juniperus communis*), der vurderes til at have en tålegrænse mellem 15 og 25 kg N/ha/år. Afskæringskriteriet for kategori 3 naturtyper er sat til 1 kg N/ha/år i mere-ammoniakbelastning.

Sødal Skov indeholde delpartier, som sandsynligvis kan kategoriseres som værende ammoniakfølsom og dermed en kategori 3 naturtype. Beregninger viser en mer-ammoniakdeposition på langt under afskæringskriteriet på 1 kg N/ha/år. På grund af den lave mer-amoniakdeposition er skoven ikke undersøgt nærmere.

Generelt er ejendommen beliggende i et område med god afstand til naturområder. Det vurderes derfor, at udvidelsen på Tinghøjvej 46 ikke vil give anledning til tilstandsændringer på naturområderne.

Omkring husdyrbrugets bygninger er kommunen ikke bekendt med forekomster af planter og dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor eller bilag IV-arter. På grund af den lave mer-ammoniakdeposition, vurderes det, at særligt beskyttede dyr og planter som evt. har levested omkring ejendomme ikke påvirkes af udvidelsen.

6.2 LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der vil være en emission af lugt fra stalden, men der forventes ikke væsentlige lugtgener fra produktionens anlæg. Lugtgenerne kan begrænses ved hyppig og grundig rengøring af staldafsnittene og udstyr. De primære lugtkilder på et kvægbrug er stalde, gyllebeholdere og -udbringning samt håndtering og oplagring af ensilage.

Ansøgningssystemet har beregnet en teoretisk lugtemission fra staldbygningerne. Lugtens udbredelse i nærområdet afhænger bl.a. af antal og typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen. Se samlet lugtberegning herunder:

Områdetype:	Vægtet gennemsnits-afstand (m)	Beregnet geneafstand (m)	Genekriterie overholdt
Byzone, Rødding	ca.1980	ca. 324	ja
Samlet bebyggelse, Rødding	ca. 1.980	ca. 204	ja
Enkeltbolig, Tinghøjvej 29	ca. 88	ca. 85	ja

Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse indenfor hver type. Det er den nære placering i forhold til den nærmeste naboejendom uden landbrugspligt, der stiller de skrappeste krav til anlægget. Afstandene er opgjort som gennemsnit af afstandene til områdetyperne fra de enkelte staldafsnit.

Da gylleopbevaring primært foregår i ejendommens gylletanke, forventes der kun lugtbidrag fra ejendommens gylletanke ved omrøring og udkørsel. Gylletankene har flydelag.

Lugtens udbredelse i nærområdet afhænger bl.a. af antal og typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen.

Der er fokus på renholdelse af overflader, hyppig udmugning i kalvebokse og en generel god hygiejne, der alt sammen medfører mindre risiko for lugtgener.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. Det vurderes, at godkendelsen ikke vil medføre væsentlige øgede lugtgener for naboejendomme, idet nærmeste nabobeboelse ligger udenfor den beregnede korrigerede geneafstand. Det vurderes derfor, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse.

Såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og/eller behandling af stald-lugtemissionen, således at lugten uden for ejendommen formindskes.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

25. *Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt.*
26. *Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan for reduktion af generne, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.*
27. *Omrøring samt pumpning fra gyllebeholderne må ikke finde sted på lørdage samt søn - og helligdage. Omrøring er dog tilladt i forbindelse med reetablering af flydelag.*

6.3 FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Af hensyn til sundheden er det vigtigt, at skadedyr bekæmpes. Der bliver foretaget den nødvendige bekæmpelse af skadedyr på ejendommen efter anvisninger fra Århus Universitets skadedyrslaboratorium.

Renholdelse omkring bygningerne spiller en afgørende rolle for mulighederne for effektiv bekæmpelse af skadedyr. Der er der et højt hygiejneniveau på bedriften. Fluer bekæmpes kemisk i kalveboksene med Neporex og ved hyppig udmugning.

Der er indgået sikringsordning med DLG til bekæmpelse af rotter og mus.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt. Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

28. *Der skal løbende foretages en effektiv bekæmpelse og forebyggende foranstaltninger mod skadedyrsangreb og fluegener m.v. efter retningslinjerne fra AU Institut for Agroøkologi*

6.4 TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Transporter til og fra gården er beskrevet i nedenstående skema:

Transportaktivitet	Antal transporter pr. år, Nudrift	Antal transporter pr. år, Ansøgt drift	Bemærkning
Husdyrgødning	ca. 150	ca. 240	Antal transporter med husdyrgødning forøges. Transporterne foregår i en begrænset periode om foråret og efteråret.
Foder	ca. 24	ca. 24	Forventes ikke øget, da der leveres større kvantum pr. gang
Mælk	ca. 365	ca. 365	Forventes ikke øget, da der afhentes større kvantum pr. gang
Indlevering- og udlevering af dyr, olie, handelsgødning m.v.	ca. 24	ca. 50	
I alt	563	679	

Hovedparten af transporterne på offentlig vej sker på Tinghøjvej, se figur 3. Transporter til arealer beliggende sydøst for Vammen sker gennem Vammen by. Transporterne gennem byen foregår i en begrænset periode i forbindelse med udbringning af gylle og markarbejde.

Transport af gylle fra ejendommen forekommer primært i udbringningsperioden marts til maj samt august og september.

Hovedparten af transporterne sker normalt i dagtimerne. Udstyret til gylleudbringning er det nyeste udstyr, således at der næsten ikke forekommer spild på vejene.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje for produkter til og fra gården, og at der ikke vil forekomme væsentlige gener fra transport. Ca. halvdelen af arealerne ligger omkring staldanlægget.

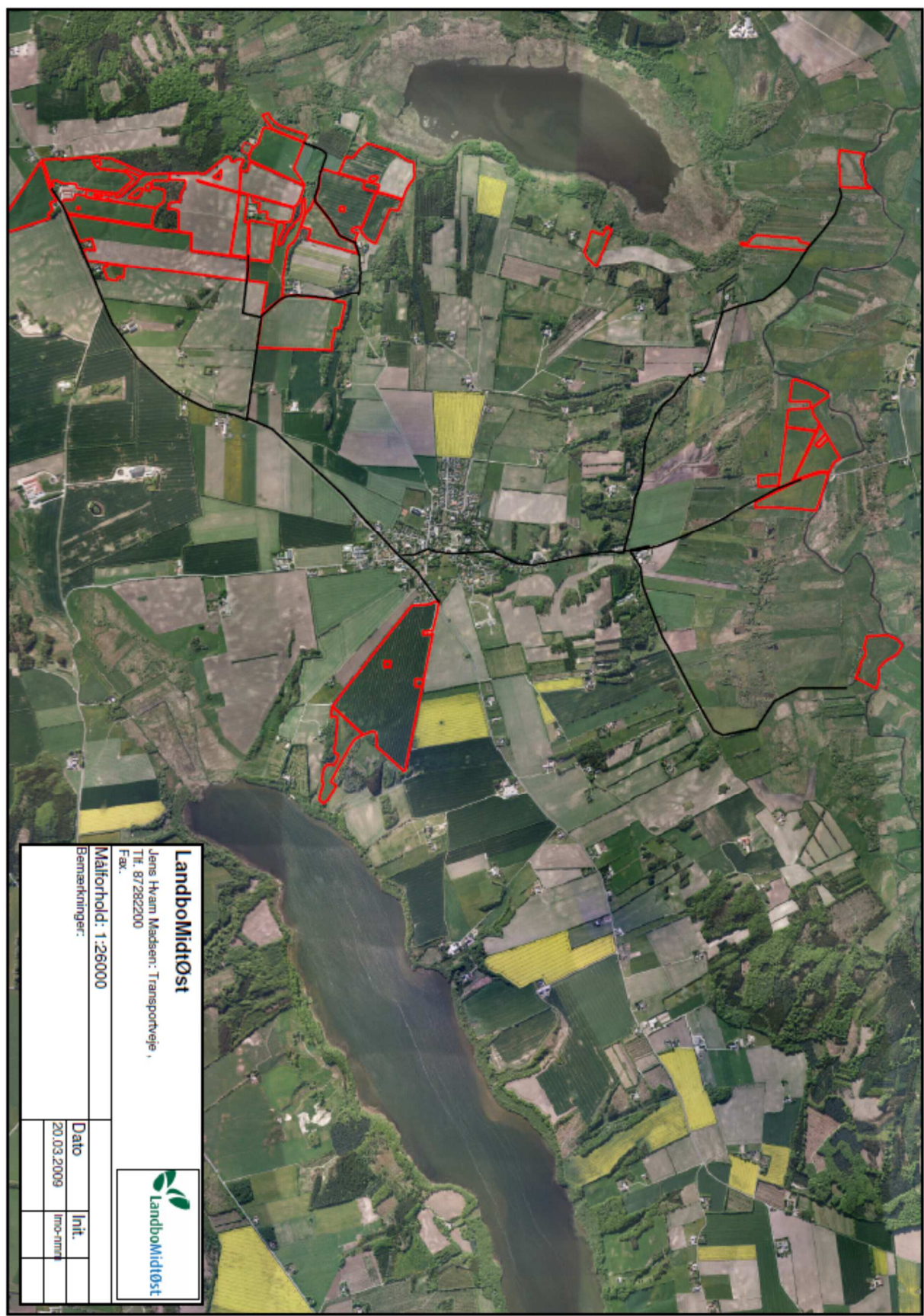
I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt. Viborg Kommune vurderer at bedriften lever op til BAT, og at driften ikke giver anledning til fastsættelse af specielle vilkår for transport.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- 29. Transport til og fra ejendommen og gyllebeholderen skal altid tilrettelægges således, at der tages størst muligt hensyn til omgivelserne med hensyn til minimering af lugt-, støj- og støvgener mv.**

Figur 3 Transportveje

6.5 STØJ FRA ANLÆGGET OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

De væsentlige støjkloder på bedriften er støj fra landbrugsmaskiner og fra malkeanlægget.

Driftsperiode for støjkloder

Støj fra landbrugsmaskiner sker ved daglige kørsler ved fodertilberedning, udfodring m.v. Desuden er der sæsonbetonet kørsel ved gylleudbringning (forår/efterår) og markarbejde.

Malkeanlægget kører i døgndrift.

Tiltag mod støjkloder

Al unødigt tomgangskørsel søges undgået. Kørsel med maskiner foregår primært på den side af bygningerne, der vender bort fra nærmeste nabo.

Malkeanlægget og dennes vakuumpumpe er placeret indendørs.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Da nabobebyggelsen ligger indenfor 300 m fra anlægget, skal kommunen sikre sig, at risiko for forurening og væsentlige gener begrænses. Der er ikke foretaget støjberegninger, men fastsat støjvilkår, og det vurderes, at der ikke vil kunne opstå gener.

Viborg Kommune vurderer, at støjen fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener ved de omkringliggende nabobeboelser, idet de fleste støjkloder er placeret indendørs eller bort fra nabobeboelserne.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

30. Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel må i intet punkt - målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

	KL	Referencetidsrum	dB(A)
Mandag - fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	8 timer	55
Lørdag	14-18	8 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	2 timer	45
Alle dage	22-07	1 timer	40
Maksimalværdi	22-07	-	55

31. Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden bestemme, at virksomheden skal dokumentere, at grænseværdierne for støj er overholdt, dog højst 1 gang årligt. Dokumentation skal sendes til tilsynsmyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte

laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling og beregning efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen

BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

Der er i miljøgodkendelsen for Tingshøjvej 46, 8830 Tjele, som dette tillæg er knyttet til, udarbejdet en fyldestgørende BAT-beskrivelse. I forbindelse med dette tillæg er der foretaget en beregning, der viser, at det vejledende BAT- niveau ikke er overholdt, se afsnit 4.1.

7 SAMLET KONKLUSION

På baggrund af ansøgningsmaterialet samt Viborg Kommunes registreringer af områdets vandløbs- og naturforhold har Viborg Kommune vurderet, at tillæg 2 til miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Det er derfor Viborg Kommunes opfattelse, at:

- ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget og til at modvirke eventuelle skadelige virkninger på miljøet.
- husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.
- de kort- og langsigtede miljøpåvirkninger og den samlede miljøpåvirkning fra husdyrbrugets produktion bliver begrænset til et acceptabelt niveau, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og vilkårene i miljøgodkendelsen overholdes.
- at udvidelsen af husdyrbrugets produktion overordnet betragtet ikke medfører en øget husdyrproduktion og en øget miljøpåvirkning i kommunen, idet strukturudviklingen går mod færre men større bedrifter.
- produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af:
 - Nabobeboelser
 - Natura 2000-områder og natur i øvrigt
 - Landskabelige værdier og værdifulde kulturmiljøer

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger overholder ændringerne afskæringskriterierne (lovens beskyttelsesniveau), og derfor meddeler Viborg Kommune tillæg 2 til miljøgodkendelse til bedriften på en række vilkår.

8 GODKENDELSENS GYLDIGHED, KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

8.1 GODKENDELSENS GYLDIGHED

Virksomheden må i henhold til § 12 i *Husdyrgodkendelsesloven* ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt, herunder med hensyn til affaldsfrembringelsen, på en måde der indebærer forøget forurening i forhold til det hermed tilladte, før udvidelsen eller ændringerne er godkendt af Viborg Kommune. Hvis virksomheden ønskes ændret eller udvidet, skal Viborg Kommune i henhold til lovens § 12, stk. 3 have meddelelse herom, inden ændringen eller udvidelsen foretages.

Med denne godkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse på de stillede vilkår, der er nævnt i godkendelsen.

I tilfælde af, at afgørelsen påklages, beregnes tidspunktet fra den dato, hvor den endelige afgørelse er meddelt. Vilkårene kan dog i henhold til § 53, stk. 2 i *Husdyrgodkendelsesloven*, til enhver tid ændres for at forbedre virksomhedens kontrol med egen forurening eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Opmærksomheden henledes på, at denne godkendelse efter *Husdyrgodkendelsesloven* ikke fritager virksomheden for de nødvendige tilladelser/anmeldelser i henhold til anden lovgivning.

Viborg Kommune skal som Tilsynsmyndighed påse, at denne godkendelse og den øvrige miljølovgivning overholdes. Der skal i henhold til § 71 i *Husdyrgodkendelsesloven* altid være adgang for de personer, der af Viborg Kommune er bemyndiget til at føre tilsyn.

8.2 KLAGEVEJLEDNING OG SØGSMÅL

Godkendelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug § 84 - 87.

Du skal klage via klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NemID. Klagen sendes gennem klageportalen til Viborg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Viborg Kommune i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900. Du betaler med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, som kommer uden om klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde hertil.

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen. Offentliggørelsen finder sted den 22. september 2017. En eventuel klage skal være tilgængelig for Viborg Kommune senest den 20. oktober 2017.

Ansøgeren vil ved klagefristens udløb få besked, såfremt der er modtaget klager.

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i *Husdyrgodkendelsesloven*. Fristen er 6 måneder, fra godkendelsen er meddelt. Er afgørelsen eller beslutningen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen fra bekendtgørelsen.

Virkning af klage efter Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug.

En klage over afgørelser efter Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug har ikke opsættende virkning på retten til at udnytte afgørelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81, stk. 3 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v.

8.3 UNDERRETNING OM GODKENDELSEN

- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1,8270 Højbjerg. (midt@sst.dk)
- Miljøministeriet, Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing.
(post@rin.mim.dk)
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia. (mail@dkfisk.dk)
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup.
(nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1. sal, 1611 København V.
(ae@aeraadet.dk)
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 2188, 1017 København K. (fbr@fbr.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. (dn@dn.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle (post@sportsfiskerforbundet.dk)
- Arbejdstilsynet, Skive, Postboks 1228, 0900 København C (at@at.dk)
- Friluftsrådet Limfjord Syd, (ajj-7600@webspeed.dk)
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N (husdyr@ecocouncil.dk)
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140. København V, (natur@dof.dk, viborg@dof.dk)